

Évközi 22. vasárnap

Róm 12,1-2

Istennek tetsző áldozat

¹Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemetek hódolata. ²Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes.

Ez a szakasz morális buzdítás, azonban igen általános formában. Hasonlít az 1Tesz 4–5-ös fejezetében található buzdításhoz. Amikor Pál morális buzdítást végez a maga közösségében, módszertanilag nehéz helyzetben van. A zsidó etikai tanítás módszerét nem követheti, mert az hallgatóságától teljesen idegen. A zsidó oktatásnak a lényege a tíz parancs volt. Ez minden etikai oktatásban szerepelt, és a vitázó farizeusok is ennek érvényességéről kérdezték Jézust. Csakhogy Jézus korában igyekeztek ezt a két tábla nyomán két parancsra szűkíteni. Ezért Jézus sem idézi a parancsokat, csak általában utal rá, mint Mózes törvényére, és csak a legfőbb parancsot, az istenszeretetet és a második legfontosabbat, a felebarát szeretetét idézi vitatkozó partnereinek.

Pál legtöbb esetben morális tanításai kapcsán átveszi a sztoikus erkölcsprédikációk erény- és bűntanáit, olyannyira, hogy listákat is közöl az erényekről és a bűnökről. Elegendő csak a lélek gyümölcseire és a test cselekedeteivel, vagy bűneivel kapcsolatos listákra utalni. Ezeket az illető közösség ismeretében alakítja, más kívánt erények és más elítélt bűnök kerülnek a listára. Itt viszont ismeretlen keresztény közösségnek ír, tehát nem tudja, miként kellene aktualizálni a már jól bevált erény- és bűnlistákat. Ezért a rómaiaknak általánosságokat ír. A test Istennek tetsző kultikus áldozatul adása (12,1), azt jelenti, hogy nem csupán szavaikkal, hanem tetteikkel is dicsérni kell az Istent. A hitvallás és az erkölcsi cselekedetek összhangja vezet a méltó istentisztelethez. Az egyetlen konkrétum, amely a buzdításból kiolvasható: „ne hasonuljatok a világhoz”, vagyis a római keresztény közösség tagjai erkölcsi viselkedésében különüljön el a pogány Rómában honos meglehetősen laza erkölcsöktől. Ezt viszont csak a gondolkodás megújulásával lehetséges megvalósítani (12,2). Érdekes, hogy Pál nem ad erkölcsi kódexet, még időlegesen sem, hanem a helyes és a helytelen, a megengedett és a meg nem engedett elkülönítésének képességét szeretné tanítani a keresztény közösségnek.

Számos keresztény azt várja, hogy gyóntatója mondja meg, mit szabad és mit nem, mi a bűn és mi nem az. Ezzel lehetetlen dolgot kér a lelki vezetőtől, aki nem állhat ott napestig minden gyónó mellett, és nem dönthet helyette vitás helyzetekben. A felnőtt kereszténynek rendelkeznie kell azzal a képességgel, hogy maga dönti el az adott helyzetben, mit tesz meg és mitől tartózkodik. Különben is az élet nem áll meg, amíg minden szempontot mérlegelve meghozzuk az erkölcsileg elfogadható döntést. Számos esetben a pillanatnyi ismereteink alapján kell döntenünk. Megtörténhet, hogy rosszul, ilyenkor azt el kell ismer-nünk, és ha lehet, korrigálnunk kell a döntésünket. Egy biztos, követ-nünk kell a hitbeli meggyőződésből magunk elé állított erkölcsi normá-kat. Különben nemcsak Istennel és az egyházzal, hanem önmagunkkal is ellentétbe kerülünk.